

TERAPIA PRZEZ SZTUKĘ.

PODRÓŻ DO ŚWIATA

DŹWIĘKÓW,

BARW,

SMAKÓW

I ZAPACHÓW

Opracowanie: Edyta Lišek-Lubaś

PROGRAM ZAJĘĆ Z ARTETERAPII
OBJAZDOWEGO MUZEUM
PROWADZONYCH
W PORADNI PSYCHOLOGICZNO-
PEDAGOGICZNEJ W STALOWEJ WOLI

CELE GŁÓWNE:

- wzbudzanie pozytywnych emocji
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- doskonalenie sprawności manualnych
- poznanie nowych technik plastycznych

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- rozładowanie negatywnych napięć, emocji, i agresji
- podnoszenie poziomu samoakceptacji
- uaktywnienie i otwarcie się ucznia mającego problemy z nawiązywaniem kontaktów rówieśniczych
- rozwijanie sprawności manualnej
- stymulowanie i pobudzanie wszechstronnego rozwoju
- stwarzanie możliwości własnych wypowiedzi za pomocą różnorodnych środków artystycznych
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień plastycznych
- zrozumienie istoty samodzielności i odpowiedzialności za wykonane zadanie
- eliminowanie i łagodzenie przejawów zaburzeń zachowania
- zachęcanie do ekspresji twórczej
- relaks, wyciszenie
- doskonalenie sprawności manualnej i doskonalenie kontroli nad własnymi ruchami
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- rozwijanie wyobraźni twórczej, estetyki
- wzbogacanie słownictwa
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień plastycznych
- wdrażanie do cierpliwości i staranności w pracy własnej i grupy
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- zwiększanie poczucia bezpieczeństwa w grupie
- kształtowanie wrażliwości na potrzeby środowiska - wykorzystanie surowców wtórnych jako możliwości ochrony środowiska
- kształtowanie poczucia przydatności wykonywanych prac
- rozwijanie samodzielności i odpowiedzialności za wyniki własnej pracy
- utrwalenie kalendarza świąt w tradycji regionu, rodziny
- ukazywanie bogactwa kultury własnego narodu i innych państw
- poznanie różnorodnych form wypowiedzi poprzez warsztat plastyczny (tworzywa, techniki plastyczne, rodzaje materiałów plastycznych, sposoby łączenia itp.)
- pobudzanie wszechstronnego rozwoju dziecka przez stwarzanie możliwości do samorealizacji poprzez środki artystyczne

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW:

METODY:

- metody pracy oparte na spontanicznej aktywności dziecka dostosowane do jego możliwości percepcyjnych
- indywidualizacja środków i metod
- powolne stopniowanie trudności
- ciągłość oddziaływań

FORMA ZAJĘĆ: indywidualna i grupowa

ZASADY PROCESU ARTETERAPEUTYCZNEGO:

- uczestnictwo w zajęciach i decydowanie dziecka o swojej aktywności w proponowanej tematyce
- dwupoziomowa komunikacja polegająca na porozumiewaniu się w sferze werbalnej i niewerbalnej
- wyrażanie emocji ujawniających uczucia
- stosowanie różnorodnych środków oddziaływań (światło, dźwięk, muzyka, zapach, smak)
- zasada „tu i teraz” podkreślająca wagę doznań doświadczanych podczas zajęć

*GRY Z MATERIAŁEM.
ZABAWY KSZTAŁTEM,
FAKTURĄ, LINIĄ
I KOLOREM*

Temat: **Kolorowe pudełeczka. Zabawy kolorem.**

Cele:

- eksperymentowanie z nasyceniem i świetlistością w celu uzyskania różnych tonów tego samego koloru
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- doskonalenie sprawności manualnych
- kształtowanie poczucia przydatności wykonywanych prac
- poznanie różnorodnych form wypowiedzi poprzez warsztat plastyczny (tworzywa, techniki plastyczne, rodzaje materiałów plastycznych, sposoby łączenia itp.)
- pobudzanie wszechstronnego rozwoju dziecka przez stwarzanie możliwości do samorealizacji poprzez środki artystyczne

Forma pracy: indywidualna

Przebieg zajęć:

Dzieci malują farbami wewnętrzną część pudełeczka po zapalkach czterema kolorami: żółtym, czerwonym, niebieskim i zielonym. Następnie uczą się tworzenia różnych odcieni jednego koloru poprzez stopniowe dodawanie koloru białego. Gdy pudełeczka wyschną, uczestnicy zajęć układają, a następnie przyklejają pudełka na czarnym kartonie odcieniami, tak aby można było zauważyć, jak stopniowo zmieniają się kolory.

Materiały:

- ✓ pudełeczka po zapalkach
- ✓ nożyczki
- ✓ farby plakatowe
- ✓ pędzle
- ✓ klej
- ✓ czarny karton

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: **Finger painting - malowanie palcami.**

Cele:

- odreagowanie napięcia
- pobudzanie własnej fantazji
- nazywanie własnych myśli, uczuć, pragnień
- umiejętności słuchania innych
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- doskonalenie sprawności manualnych
- pobudzanie rozwoju motoryki

Przebieg zajęć:

Dzieci odbijają swoje dłonie, palce na wspólnym kartonie. Następnie proponujemy dzieciom, by zastanowiły się w co mogą „zamienić” swą dłoń. Gdy już obmyślą, dorysowują swoje skojarzenia. Na zakończenie następuje omówienie prac i towarzyszącym procesowi twórczemu emocjom.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ farby plakatowe
- ✓ duże kartony
- ✓ ołówki
- ✓ kredki
- ✓ flamastry
- ✓ pastele

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: Wizyta w Muzeum: Poczuj sztukę - interaktywna wystawa dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Cele:

- pobudzenie i rozwijanie percepcji dotykowej
- polisensoryczne poznawanie sztuki
- doskonalenie sprawności manualnych
- odreagowanie napięcia
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- pobudzenie własnej fantazji
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- zachęcanie do ekspresji twórczej
- relaks, wyciszenie
- doskonalenie sprawności manualnej i doskonalenie kontroli nad własnymi ruchami
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- rozładowanie negatywnych napięć, emocji, i agresji
- pobudzenie rozwoju motoryki

Przebieg zajęć:

Dzieci w ramach zajęć wybierają się z wizytą do Muzeum, gdzie mają okazję zapoznać się z w/w wystawą i poczuć sztukę poprzez dotyk, słuch, wzrok i węch.

Poczuj sztukę to interaktywna wystawa, która jest propozycją nowoczesnej gry wirtualnej i sensorycznej, której nie można "oglądać", ale trzeba poczuć i wyrazić własne zdanie. Celem wystawy jest odkrywanie świata sztuki za pomocą innych zmysłów niż wzrok i słuch.

Wystawę będzie tworzyć osiem interaktywnych eksponatów związanych z ornamentyką i etnografią regionu nadsańskiego. Przestrzeń wystawy zostanie zaprojektowana tak, aby jej odbiór przez osoby niepełnosprawne był jak najpełniejszy. Poszczególne zagadnienia przedstawione w formie zabaw będą pełniły funkcję edukacyjno-poznawczą, rehabilitacyjną, integracyjną i rekreacyjną. Ich nowoczesna forma pozwoli nie tylko przyjrzeć się z bliska zaprezentowanym eksponatom, ale także czynnie brać udział w eksperymentach.

Forma pracy: indywidualna, zespołowa

Czas trwania: ok.2 godz.

Temat: **Górskie wędrówki.**

Cele:

- praca z perspektywą przestrzenną oparta na ustawieniu elementów o różnych wymiarach w kolejności jeden za drugim
- doskonalenie sprawności manualnych
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- pobudzanie rozwoju motoryki
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- poznanie różnorodnych form wypowiedzi poprzez warsztat plastyczny (tworzywa, techniki plastyczne, rodzaje materiałów plastycznych, sposoby łączenia itp.)

Przebieg zajęć:

Uczestnicy zajęć rysują bądź odrysowują z przygotowanych szablonów na kartce ułożonej pionowo - łańcuchy górskie - od najmniejszego do największego. Następnie wycinają częściowo kontur gór, tak by można było je później postawić. W dalszej kolejności dzieci malują i ozdabiają góry, pamiętając przy tym, by najmniejszy łańcuch pomalować najjaśniejszym kolorem, średni trochę ciemniejszym, zaś największy- najciemniejszym. Na koniec dzieci stawiają swoje góry i obserwują stworzony przez siebie krajobraz z perspektywy.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowe kartki ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ farby plakatowe
- ✓ pędzle
- ✓ kartony
- ✓ klej
- ✓ nożyk
- ✓ ołówek

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: Prace z surowców ekologicznych - ozdoby, kartki okolicznościowe - scrapbooking.

Cele:

- tworzenie kompozycji wg własnego pomysłu
- rozumienie potrzeby zbierania różnych tworzyw i surowców z możliwością wykorzystania i zastosowania w innych dziedzinach
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- poznanie różnorodnych form wypowiedzi poprzez warsztat plastyczny (tworzywa, techniki plastyczne, rodzaje materiałów plastycznych, sposoby łączenia itp.)

Przebieg zajęć:

Scrapbooking to technika ozdabiania, komponowania odpowiedniego tła dla zdjęć, tak aby nie były one tylko zadrukowana kartką, ale również aby przypominały piękne chwile w życiu. Dzieci po zapoznaniu się z w/w techniką, otrzymują różnorodne materiały i surowce ekologiczne, z których wykonują ozdobne ramki do fotografii.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowe kartony
- ✓ nożyczki
- ✓ farby plakatowe
- ✓ dziurkacze ozdobne
- ✓ klej
- ✓ papier do scrapbookingu
- ✓ ozdobne nożyczki
- ✓ passe-partout
- ✓ ołówek
- ✓ dwustronna taśma klejąca
- ✓ nożyk
- ✓ ozdoby

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: **Głowy zwierzaków - pacynki.**

Cele:

- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- doskonalenie sprawności manualnej i doskonalenie kontroli nad własnymi ruchami
- pobudzanie własnej fantazji
- pobudzanie rozwoju motoryki
- kształcenie koordynacji wzrokowo-ruchowej

Przebieg zajęć:

Uczestnicy zajęć wybierają sobie zwierzątko, które chcieliby wykonać z papieru. Następnie z papieru do origami lub innego papieru łatwego do zaginania uczą się jak wykonać głowę wybranego zwierzaka. Po zrobieniu i ozdobieniu pacynki można nałożyć ją na palce i wykorzystać np. do odgrywania różnorodnych scenek teatralnych.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowe kartki ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ kolorowy papier samoprzylepny
- ✓ flamastry

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: **Wesołe piłki.**

Cele:

- eksperymentowanie z formą i fakturą
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- zachęcanie do ekspresji twórczej
- rozwijanie wyobraźni twórczej, estetyki
- rozwijanie samodzielności i odpowiedzialności za wyniki własnej pracy

Przebieg zajęć:

Uczestnicy zajęć tworzą kulę ze zgniecionej gazety i dokładanie kolejnych warstw. Po uformowaniu twardej kuli papieru należy posmarować klejem kawałek gazety i okleić nim całą powierzchnię kuli, do momentu aż jej powierzchnia stanie się gładka. Na koniec oklejamy kulę bibułą i malujemy farbami wg uznania.

Samodzielnie wykonane piłki mogą być później wykorzystywane do grania w różne gry.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ masa papierowa
- ✓ nożyczki
- ✓ farby plakatowe
- ✓ gazety
- ✓ pędzle
- ✓ klej do tapet
- ✓ bibuła

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: **Origami - sztuka składania papieru.**

Cele:

- umiejętność odrysowywania według szablonu
- opanowanie techniki prawidłowego uchwytu narzędzi tnących
- obserwacja i składanie papieru wg podanych wskazówek
- dokładność wykonania zagięć papieru
- umiejętność konstruowania form przestrzennych i wypukłych
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej

Przebieg zajęć:

W trakcie zajęć uczestnicy zapoznają się z tajnikami składania papieru - origami, w której punktem wyjścia ma być kwadratowa kartka papieru, której nie wolno ciąć, kleić i dodatkowo ozdabiać i z której poprzez zginanie tworzone są przestrzenne figury.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowe kartki ksero
- ✓ nożyczki

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: **Wycieczki przyrodnicze.**

Cele:

- wnikliwa obserwacja przyrody
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- umiejętność kadrowania kompozycji

Przebieg zajęć:

Każdy uczestnik zajęć otrzymuje kilka kartek, na każdej rysuje ołówkiem dowolny kształt. Po narysowaniu i wycięciu różnorodnych kształtów, przystępujemy do zszywania *książeczki*. Z powstałą w ten sposób książeczką wychodzimy w plener, by obserwować przez wycięte otwory otaczającą przyrodę. Po wnikliwej obserwacji, dzieci wykonują szkic widzianych fragmentów rzeczywistości. Po powrocie z wycieczki, uczestnicy wklejają swoje szkice w wycięte wcześniej kształty.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kartki z bloku technicznego
- ✓ nożyczki
- ✓ dziurkacz
- ✓ ołówek
- ✓ sznurek
- ✓ klej

Czas trwania: ok.1 godz.

LABORATORIUM

TWÓRCZEGO

DZIAŁANIA.

MUZEALNE IMPRESJE

Temat: **Czarodziejska dłoń.**

Cele:

- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- zachęcanie do ekspresji twórczej
- rozwijanie wyobraźni twórczej, estetyki
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- pobudzanie fantazji

Przebieg zajęć:

Dzieci odbijają swoje dłonie, palce na wspólnym kartonie. Następnie proponujemy dzieciom, by zastanowiły się w co mogą „zamienić” swą dłoń. Gdy już obmyślą, dorysowują swoje skojarzenia.

Forma pracy: zespołowa

Materiały:

- ✓ duży karton
- ✓ kolorowe kartki ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ farby plakatowe
- ✓ flamastry

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: **Papierowe Muzeum.**

Cele:

- umiejętność konstruowania form przestrzennych
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- zachęcanie do ekspresji twórczej
- rozwijanie wyobraźni twórczej, estetyki
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- pobudzanie fantazji
- eksperymentowanie z formą i fakturą

Przebieg zajęć:

Uczestnicy zajęć próbują swych sił jako budowniczy papierowego Muzeum. Stawiamy dzieciom pytanie - Jak zbudować przestrzennie papierowe Muzeum?

Forma pracy: zespołowa

Materiały:

- ✓ kolorowe kartki ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ farby plakatowe
- ✓ gazety
- ✓ masa papierowa
- ✓ tkaniny
- ✓ klej
- ✓ papier kolorowy
- ✓ bibuła
- ✓ pudetka

Czas trwania: ok.2 godz.

Temat: **Wizyta w Muzeum: wystawa interaktywna - Poczuj sztukę.**

Cele:

- pobudzanie i rozwijanie percepcji dotykowej
- polisensoryczne poznawanie sztuki
- doskonalenie sprawności manualnych
- odreagowanie napięcia
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- pobudzanie własnej fantazji
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- zachęcanie do ekspresji twórczej
- relaks, wyciszenie
- doskonalenie sprawności manualnej i doskonalenie kontroli nad własnymi ruchami
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- rozładowanie negatywnych napięć, emocji, i agresji
- pobudzanie rozwoju motoryki

Przebieg zajęć:

Dzieci w ramach zajęć wybierają się z wizytą do Muzeum, gdzie mają okazję zapoznać się z w/w wystawą i poczuć sztukę poprzez dotyk, słuch, wzrok i węch.

Poczuj sztukę to interaktywna wystawa, która jest propozycją nowoczesnej gry wirtualnej i sensorycznej, której nie można "ogłądać", ale trzeba poczuć i wyrazić własne zdanie. Celem wystawy jest odkrywanie świata sztuki za pomocą innych zmysłów niż wzrok i słuch.

Wystawę będzie tworzyć osiem interaktywnych eksponatów związanych z ornamentyką i etnografią regionu nadsańskiego. Przestrzeń wystawy zostanie zaprojektowana tak, aby jej odbiór przez osoby niepełnosprawne był jak najpełniejszy. Poszczególne zagadnienia przedstawione w formie zabaw będą pełniły funkcję edukacyjno-poznawczą, rehabilitacyjną, integracyjną i rekreacyjną. Ich nowoczesna forma pozwoli nie tylko przyrzeć się z bliska zaprezentowanym eksponatom, ale także czynnie brać udział w eksperymentach.

Forma pracy: indywidualną, zespołową

Czas trwania: ok. 2 godz.

Temat: **Przeżyjmy dzień jako...mieszkańcy zamku Lubomirskich.**

Cele:

- pobudzanie własnej fantazji
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- zachęcanie do ekspresji twórczej
- doskonalenie sprawności manualnej
- eksperymentowanie z formą i fakturą
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- poznanie różnorodnych form wypowiedzi poprzez warsztat plastyczny (tworzywa, techniki plastyczne, rodzaje materiałów plastycznych, sposoby łączenia itp.)

Przebieg zajęć:

Uczestnicy poznają historię i mieszkańców miejsca, które odwiedzili na poprzednich zajęciach. Oglądają na ilustracjach dawne stroje. Następnie mają za zadanie stworzyć stroje dla siebie, w których będą mogli odegrać scenę z życia na zamku.

Forma pracy: zespołowa

Materiały:

- ✓ duże kartony
- ✓ nożyczki
- ✓ farby plakatowe
- ✓ skrawki materiałów
- ✓ kredki
- ✓ klej

Czas trwania: ok.2 godz.

Temat: **Czy świat jest okrągły?**

Cele:

- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- eksperymentowanie z formą i fakturą
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- zachęcanie do ekspresji twórczej
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie własnej fantazji

Przebieg zajęć:

Uczestnicy zajęć sami tworzą wizję świata. Uczą się, jak posługiwać się materiałami, jak mogą je łączyć, jakie osiągamy efekty.

Stawiamy dzieciom pytania: jak wyobrażam sobie świat, jaki ma kształt i kolor? Jak pachnie świat? Jak plastycznie mogę wyrazić zapach świata? Jakich środków mogę użyć?

Forma pracy: zespołowa

Materiały:

- ✓ glinka ceramiczna
- ✓ narzędzia do ceramiki
- ✓ nożyczki
- ✓ farby plakatowe
- ✓ plastelina
- ✓ papier kolorowy
- ✓ bibuła
- ✓ masa papierowa
- ✓ patyki
- ✓ liście
- ✓ kwiaty

Czas trwania: ok.2 godz.

Temat: **Pamięć miejsca. Moje ulubione miejsce na ziemi.**

Cele:

- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- eksperymentowanie z materiałami

Przebieg zajęć:

Dzieci proszone są o stworzenie pracy: *Moje ulubione miejsce na ziemi.*

Na początku każdy uczestnik zaczyna tworzyć swoją pracę odrębnie, a następnie po zamalowaniu części kartki, dzieci wymieniają się swoimi pracami i próbują „dokończyć” otrzymaną pracę, tak by, to co dorysowały pasowało do całości.

Forma pracy: zespołowa

Materiały:

- ✓ duże kartony
- ✓ pędzle
- ✓ farby
- ✓ pastele
- ✓ ścinki materiałów

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: **Muzealne kolekcje...**

Cele:

- zachęcanie do ekspresji twórczej
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie własnej fantazji
- tworzenie kompozycji wg własnego pomysłu
- poznanie różnorodnych form wypowiedzi poprzez warsztat plastyczny (tworzywa, techniki plastyczne, rodzaje materiałów plastycznych, sposoby łączenia itp.)
- pobudzanie wszechstronnego rozwoju dziecka przez stwarzanie możliwości do samorealizacji poprzez środki artystyczne

Przebieg zajęć:

Uczestnicy zajęć tworzą w oparciu o wizytę w Muzeum swoją własną kolekcję muzealną. Stworzoną przez siebie kolekcję związaną z jakimś konkretnym zagadnieniem, prezentują w zbudowanym wcześniej papierowym Muzeum.

Forma pracy: zespołowa

Materiały:

- ✓ duże kartony
- ✓ pędzle
- ✓ farby
- ✓ pastele
- ✓ papier kolorowy
- ✓ nożyczki
- ✓ ścinki materiałów
- ✓ tworzywa plastikowe

Czas trwania: ok.2 godz.

Temat: **Rysowanie po omacku.**

Cele:

- umiejętność kadrowania obrazu
- tworzenie pracy plastycznej bez udziału zmysłu wzroku
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie własnej fantazji
- tworzenie kompozycji wg własnego pomysłu
- pobudzanie rozwoju motoryki
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia

Przebieg zajęć:

Dzieci zaczynają pracę od malowania z zamkniętymi oczami, abstrakcyjnych kształtów bądź dowolnych figur geometrycznych. Następnie, każdy uczestnik przesuwa tekturowym okienkiem po swojej pracy i wybiera najciekawsze fragmenty, obrysowując je kwadratem. I w ten sposób tworzy 10 małych kwadratów - kadrów, które później wycina i przykleja na dużym bristolu, tworząc w ten sposób płaską kompozycję.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ duże kartony
- ✓ pędzle
- ✓ farby
- ✓ pastele
- ✓ tekturki z kwadratowymi okienkami o bokach długości 3 cm

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: **Książka nastrojów.**

Cele:

- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie własnej fantazji
- tworzenie kompozycji wg własnego pomysłu
- pobudzanie wszechstronnego rozwoju dziecka przez stwarzanie możliwości do samorealizacji poprzez środki artystyczne
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- rozładowanie negatywnych napięć, emocji,

Przebieg zajęć:

Każde dziecko otrzymuje po jednej kartce z każdej części przeciętego zeszytu. Na górnej części maluje głowę postaci, na środkowej tułów, zaś na dolnej - nogi. Kiedy każde dziecko wykona swoją pracę, wpinamy rysunki do zeszytu. Następnie wspólnie oglądamy stworzoną w ten sposób książeczkę nastrojów. Odwracając strony zeszytu, uczestnicy będą mogli sami wybierać kształty postaci.

Forma pracy: zespołowa

Materiały:

- ✓ farby
- ✓ pastele
- ✓ zeszyt A4 lub zszyte kartki (przecięte poziomo na 3 części)
- ✓ kredki
- ✓ pędzle
- ✓ flamastry

Czas trwania: ok. 1,5 godz.

Temat: **Ja w oczach innych.**

Cele:

- podnoszenie poziomu samoakceptacji
- uaktywnienie i otwarcie się ucznia mającego problemy z nawiązywaniem kontaktów rówieśniczych
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- rozładowanie negatywnych napięć, emocji,
- doskonalenie sprawności manualnej
- wdrażanie do cierpliwości i staranności w pracy własnej i grupy

Przebieg zajęć:

Jedno dziecko kładzie się na dużym kartonie, pozostałe osoby ją odrysowują, a następnie próbują wykonać *portret psychologiczny*: w jaki sposób postrzegą daną osobę.

W ten sposób portretowana jest każda osoba uczestnicząca w zajęciach.

Na zakończenie dzieci wycinają kontur postaci z kartonu, a na odwrocie zapisują pozytywne cechy portretowanej osoby, po czym następuje wspólne omówienie prac.

Forma pracy: zespołowa

Materiały:

- ✓ duże kartony
- ✓ pędzle
- ✓ farby
- ✓ pastele
- ✓ nożyczki
- ✓ flamastry

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: **Kartki jak drukowane.**

Cele:

- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie własnej fantazji
- tworzenie kompozycji wg własnego pomysłu
- pobudzanie wszechstronnego rozwoju dziecka przez stwarzanie możliwości do samorealizacji poprzez środki artystyczne

Przebieg zajęć:

Dzieci wycinają z tektury szablony: kwiaty, figury geometryczne, zwierzęta itp. Następnie składają arkusz papieru formatu A4 na pół, do środka wkładają stworzony przez siebie szablon i na zewnętrznej stronie złożonej kartki nanoszą wałkiem do grafiki farbę. Można w ten sposób stworzyć ciekawe kartki okolicznościowe. Dzieci po zapoznaniu się z techniką mogą stworzyć wspólnie wielkoformatową kompozycję.

Forma pracy: indywidualna, zespołowa

Materiały:

- ✓ duże kartony
- ✓ kartki ksero A4
- ✓ wałek do grafiki
- ✓ farby drukarskie
- ✓ nożyczki
- ✓ tektura

Czas trwania: ok.1 godz.

Temat: **Teatralne pacynki.**

Cele:

- tworzenie kompozycji wg własnego pomysłu
- pobudzanie wszechstronnego rozwoju dziecka przez stwarzanie możliwości do samorealizacji poprzez środki artystyczne
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- doskonalenie sprawności manualnej
- wdrażanie do cierpliwości i staranności w pracy własnej i grupy
- pobudzanie rozwoju motoryki
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia

Przebieg zajęć:

Dzieci z wykonują z różnorodnych materiałów pacynki teatralne, które będzie można później wykorzystać do działań teatralnych.

Forma pracy: zespołowa

Materiały:

- ✓ duże kartony
- ✓ pędzle
- ✓ farby
- ✓ pastele
- ✓ klej
- ✓ nożyczki
- ✓ skrawki materiałów
- ✓ masa papierowa
- ✓ papier kolorowy
- ✓ ołówki

Czas trwania: ok. 1,5 godz.

*EDUKACJA
PRZEZ RUCH
I
ZABAWY
PLASTYCZNE*

Program zajęć grupowych:

EDUKACJA PRZEZ RUCH I DZIAŁANIA PLASTYCZNE

To program zajęć stworzony na podstawie systemu metodycznego bazującego na integracji sensorycznej, na który składają się ćwiczenia ruchowe, wzbogacone muzyką i działaniami plastycznymi.

Część plastyczna obejmować będzie zagadnienia związane ze sztuką składania papieru origami, a także zabawy plastyczne związane z punktem, linią, plamą, barwą i kształtem.

Warto nadmienić, iż zabawy konstrukcyjne oparte na sztuce origami, tworzą bardzo wartościowe pole do przeprowadzania doświadczeń edukacyjnych. Dziecko podejmując się czynności składania natychmiast wchodzi w obszar ćwiczeń motorycznych, zaś w zależności od wielkości składanej płaszczyzny stymulujemy zarówno dużą, jak i małą motorykę. Ważną również funkcją papierowych ćwiczeń manipulacyjnych jest fakt systematycznego wyrównywania napięcia mięśniowego, praca nad równomiernym dotlenianiem obu półkul mózgowych, co ma wielkie znaczenie dla procesu integracji mózgu.

Spotkania ze sztuką origami według proponowanej przez Polskie Centrum Origami metodyki w przedszkolu możemy podzielić na kilka etapów, które ściśle związane są z fazami rozwoju dzieci:

- składanie wstępne wykorzystujące technikę origami płaskie z koła - praca z płaszczyzną origami - kołem, na którym nie wykonuje się zagięcia lub wykonuje się tylko jedno zagięcie;
- składanie prostych modeli w technice origami płaskie z koła wykorzystujących zasadę budowy formy w oparciu o jedno zgięcie na kole i użycie trafnej (małej) liczby kół do budowy modelu;
- składanie obrazków w technice origami płaskie z koła;
- składanie wstępne kwadratów - praca z płaszczyzną - kwadratem, na którym nie wykonuje się zagięcia lub wykonuje się tylko jedno zagięcie;
- składanie prostych modeli w technice origami płaskie z kwadratu wykorzystujących zasadę budowy formy w oparciu o jedno zgięcie na kwadracie i użycie trafnej (małej) liczby kwadratów do budowy modelu;
- składanie dużych płaszczyzn origami jako wprowadzenie do pracy w technikach przestrzennych;
- składanie prostych modeli przestrzennych, których konstrukcja oparta jest na wcześniejszych doświadczeniach składania form płaskich.

W każdym z przedstawionych powyżej etapów zabawa w składanie zawierać powinna następujące elementy, które są podstawą prawidłowej organizacji holistycznego pola doświadczeń edukacyjnych:

- manipulacja wstępna płaszczyzną origami;
- wykonanie zgięcia i analiza dotykowa powstałej tak formy (przy czym analizy takiej dokonujemy po każdym kolejnym złożeniu, szczególnie w przypadku form bardziej skomplikowanych - zabawa z etapami);
- użycie formy jako elementu (zabawki dydaktycznej), rekwizytu do ćwiczeń o charakterze np. matematycznym, językowym, interakcyjnym itp.;
- zabawa indywidualna modelem;
- zabawa modelem (modelami) w zespole;
- wykorzystanie powstałych impresji plastyczno - technicznych (kart pracy) do kolejnych doświadczeń przedszkolnych.

Temat: **Zabawy z punktem i linią. Linie papilarne.**

Cele:

- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie własnej fantazji
- tworzenie kompozycji wg własnego pomysłu
- pobudzanie wszechstronnego rozwoju dziecka przez stwarzanie możliwości do samorealizacji poprzez środki artystyczne
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- rozładowanie negatywnych napięć, emocji,

Przebieg zajęć:

Dzieci wykonują na arkuszu papieru odciski swoich dłoni i opuszków palców, które mogą później obejrzeć pod lupą i dorysować przedłużenie odcisniętych linii papilarnych. Następnie dzieci mogą wymyślać co przypominają im odcisnięte linie i dorysowywać swoje skojarzenia tworząc w ten sposób wspólną pracę.

Forma pracy: **zespołowa**

Materiały:

- ✓ małe i duże kartony
- ✓ farby
- ✓ lupy
- ✓ flamastry
- ✓ kredki

Czas trwania: ok. 1,5 godz.

Temat: **Zabawy z plamą i kolorem: Malowanie kulką. Malowanie rurką do napojów.**

Cele:

- ćwiczenia narządów artykulacyjnych
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- tworzenie kompozycji wg własnego pomysłu
- pobudzanie wszechstronnego rozwoju dziecka przez stwarzanie możliwości do samorealizacji poprzez środki artystyczne
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- wdrażanie do cierpliwości i staranności w pracy własnej i grupy

Przebieg zajęć:

Każde dziecko otrzymuje kartkę umieszczoną w pudełku po czekoladkach i kulkę plastikową. Kulkę malujemy farbą i wkładamy do pudełka, poruszając nim w różne strony. Następnie pokrywamy kulkę kolejnym kolorem i malujemy w ten sam sposób. Z powstałych abstrakcji dzieci układają jedną wielkoformatową pracę.

Po skończeniu wspólnego dzieła, dzieci próbują swych sił wykorzystując kolejne nietypowe narzędzie malarskie, jakim są rurki do napojów.

Forma pracy: indywidualna, zespołowa

Materiały:

- ✓ arkusze papieru
- ✓ farby
- ✓ plastikowe kulki
- ✓ pędzle
- ✓ pudełka po czekoladkach
- ✓ rurki do napojów
- ✓ tusz kolorowy

Czas trwania: ok. 1,5 godz.

Temat: Wizyta w Muzeum: interaktywna wystawa dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej - Poczuj sztukę;

Cele:

- pobudzanie i rozwijanie percepcji dotykowej
- polisensoryczne poznawanie sztuki
- doskonalenie sprawności manualnych
- odreagowanie napięcia
- rozwój wyobraźni, kreatywnego i twórczego myślenia
- pobudzanie własnej fantazji
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- zachęcanie do ekspresji twórczej
- relaks, wyciszenie
- doskonalenie sprawności manualnej i doskonalenie kontroli nad własnymi ruchami
- kształcenie percepcji wzrokowo-ruchowej
- rozładowanie negatywnych napięć, emocji, i agresji
- pobudzanie rozwoju motoryki

Przebieg zajęć:

Dzieci w ramach zajęć wybierają się z wizytą do Muzeum, gdzie mają okazję zapoznać się z w/w wystawą i poczuć sztukę poprzez dotyk, słuch, wzrok i węch.

Poczuj sztukę to interaktywna wystawa, która jest propozycją nowoczesnej gry wirtualnej i sensorycznej, której nie można "oglądać", ale trzeba poczuć i wyrazić własne zdanie. Celem wystawy jest odkrywanie świata sztuki za pomocą innych zmysłów niż wzrok i słuch.

Wystawę będzie tworzyć osiem interaktywnych eksponatów związanych z ornamentyką i etnografią regionu nadszańskiego. Przestrzeń wystawy zostanie zaprojektowana tak, aby jej odbiór przez osoby niepełnosprawne był jak najpełniejszy. Poszczególne zagadnienia przedstawione w formie zabaw będą pełniły funkcję edukacyjno-poznawczą, rehabilitacyjną, integracyjną i rekreacyjną. Ich nowoczesna forma pozwoli nie tylko przyjrzeć się z bliska zaprezentowanym eksponatom, ale także czynnie brać udział w eksperymentach.

Forma pracy: indywidualna, zespołowa

Czas trwania: ok. 2 godz.

Temat: **Origami płaskie z koła. Kiri - origami płaskie z koła.**

Cele:

- umiejętność odrysowywania według szablonu
- opanowanie techniki prawidłowego uchwytu narzędzi tnących
- obserwacja i składanie papieru wg podanych wskazówek
- dokładność wykonania zagięć papieru
- doskonalenie sprawności manualnej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej

Przebieg zajęć:

Dzieci otrzymują gotowe szablony- koła. I przystępują do składania wyciętych kół w zwartą, jednolitą kompozycję. Formy pozaginanych kół na modelu zachodzą na siebie, mogą łączyć się krawędziami, czasami układają się warstwami naprzemiennie. Po zakończeniu procesu modelowania i kompozycji, przy użyciu niewielkiej ilości kleju poskładane koła w modelu podklejamy do tła, ale tylko w miejscach, które do niego przylegają.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowy papier ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ klej
- ✓ szablony

Czas trwania: ok. 2 godz.

Temat: Origami przestrzenne z koła. Origami przestrzenne wieloelementowe z koła. Origami modułowe z koła.

Cele:

- umiejętność odrysowywania według szablonu
- opanowanie techniki prawidłowego uchwytu narzędzi tnących
- obserwacja i składanie papieru wg podanych wskazówek
- dokładność wykonania zaгиęć papieru
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- umiejętność konstruowania form przestrzennych i wypukłych
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie sprawności manualnej

Przebieg zajęć:

Dzieci tworzą wg wskazówek i przygotowanych papierowych form wiele ciekawych modeli. Najatrakcyjniejsze modele tej techniki powstają po połączeniu modułów, które łączą się nie przy pomocy kleju, ale za pomocą papierowych patek, kieszeni, zakładek blokujących możliwość rozłożenia się formy.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowy papier ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ klej
- ✓ szablony

Czas trwania: ok. 2 godz.

Temat: **Origami płaskie z kwadratu. Kiri - origami płaskie z kwadratu.**
Origami przestrzenne z kwadratu.

Cele:

- opanowanie techniki prawidłowego uchwytu narzędzi tnących
- umiejętność odrysowywania według szablonu
- obserwacja i składanie papieru wg podanych wskazówek
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie sprawności manualnej
- dokładność wykonania zagięć papieru
- umiejętność konstruowania form przestrzennych i wypukłych

Przebieg zajęć:

W technice tej model origami wykonany jest z kilku poskładanych w odpowiednie formy kwadratów. Docelowa forma origami powstaje po zestawieniu poskładanych kwadratów w zwartą, jednolitą kompozycję. Formy pozaginanych kwadratów na modelu zachodzą na siebie, mogą łączyć się krawędziami, czasami układają się warstwami naprzemiennie.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowy papier ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ klej
- ✓ szablony

Czas trwania: ok. 2 godz.

Temat: Kiri - origami przestrzenne z kwadratu. Origami przestrzenne wieloelementowe z kwadratu. Origami modułowe z kwadratu.

Cele:

- opanowanie techniki prawidłowego uchwytu narzędzi tnących
- umiejętność odrysowywania według szablonu
- obserwacja i składanie papieru wg podanych wskazówek
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie sprawności manualnej
- dokładność wykonania zagięć papieru
- umiejętność konstruowania form przestrzennych i wypukłych

Przebieg zajęć:

Bardzo często dzieci uczące się origami chcą szybko udoskonalić swe modele, mimo iż ich ręce nie uzyskały jeszcze dużej precyzji w składaniu. Można w tej technice zastosować dwie lub trzy płaszczyzny origami. Każda złożona w stosowny kształt po połączeniu utworzy docelową formę. Elementy w tej technice mogą być łączone przy użyciu kleju lub bez niego przy czym każdy element może przedstawiać oddzielnie zupełnie inny kształt. Czasami sam papier układa się w zakładkę blokującą możliwość demontażu modelu.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowy papier ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ klej
- ✓ szablony

Czas trwania: ok. 2 godz.

Temat: **Origami płaskie z trójkąta. Kiri - origami płaskie z trójkąta.
Origami przestrzenne z trójkąta.**

Cele:

- opanowanie techniki prawidłowego uchwytu narzędzi tnących
- umiejętność odrysowywania według szablonu
- obserwacja i składanie papieru wg podanych wskazówek
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie sprawności manualnej
- dokładność wykonania zagięć papieru
- umiejętność konstruowania form przestrzennych i wypukłych

Przebieg zajęć:

W technice tej model origami wykonany jest z kilku poskładanych w odpowiednie formy trójkątów. Docelowa forma origami powstaje po zestawieniu poskładanych trójkątów w zwartą, jednolitą kompozycję.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowy papier ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ klej
- ✓ szablony

Czas trwania: ok. 2 godz.

Temat: **Origami przestrzenne wieloelementowe z trójkąta. Origami modułowe z trójkąta.**

Cele:

- opanowanie techniki prawidłowego uchwytu narzędzi tnących
- umiejętność odrysowywania według szablonu
- obserwacja i składanie papieru wg podanych wskazówek
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie sprawności manualnej
- dokładność wykonania zagięć papieru
- umiejętność konstruowania form przestrzennych i wypukłych

Przebieg zajęć:

Dzieci tworzą wg wskazówek i z przygotowanych papierowych form w postaci trójkątów wiele ciekawych modeli. Najatrakcyjniejsze modele tej techniki powstają po połączeniu modułów, które łączą się nie przy pomocy kleju, ale za pomocą papierowych patek, kieszeni, zakładek blokujących możliwość rozłożenia się formy.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowy papier ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ klej
- ✓ szablony

Czas trwania: ok. 2 godz.

Temat: Origami przestrzenne z prostokąta. Origami przestrzenne z prostokąta, który pozostaje po wycięciu kwadratu z płaszczyzny.

Cele:

- opanowanie techniki prawidłowego uchwytu narzędzi tnących
- umiejętność odrysowywania według szablonu
- obserwacja i składanie papieru wg podanych wskazówek
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie sprawności manualnej
- dokładność wykonania zagięć papieru
- umiejętność konstruowania form przestrzennych i wypukłych

Przebieg zajęć:

Płaszczyzna origami, która jest stosowana w tych technikach to nic innego jak kartka z bloku rysunkowego albo z zeszytu. Dzieci wykonują modele z jednego prostokąta-czyli origami przestrzenne z prostokąta, z kilku prostokątów-czyli origami modułowe lub wieloelementowe z prostokąta. Do najbardziej znanych modeli w technikach origami z prostokąta należy czapka, którą wykonaną z gazety zakłada wielu ludzi na głowę podczas malowania sufitu.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowy papier ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ klej
- ✓ szablony

Czas trwania: ok. 2 godz.

Temat: Origami przestrzenne z prostokąta, którego płaszczyznę wyznaczają dwa kwadraty. Origami przestrzenne z pięciokąta foremnego.

Cele:

- opanowanie techniki prawidłowego uchwytu narzędzi tnących
- umiejętność odrysowywania według szablonu
- obserwacja i składanie papieru wg podanych wskazówek
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie sprawności manualnej
- dokładność wykonania zagięć papieru
- umiejętność konstruowania form przestrzennych i wypukłych

Przebieg zajęć:

Dzieci tworzą wg wskazówek i z przygotowanych wcześniej szablonów wiele ciekawych modeli, których płaszczyzny wyznaczają kwadraty i pięciokąty foremne.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowy papier ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ klej
- ✓ szablony

Czas trwania: ok. 2 godz.

Temat: **Origami przestrzenne z sześciokąta foremnego. Origami przestrzenne z ośmiokąta foremnego**

Cele:

- opanowanie techniki prawidłowego uchwytu narzędzi tnących
- umiejętność odrysowywania według szablonu
- obserwacja i składanie papieru wg podanych wskazówek
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- pobudzanie rozwoju motoryki
- doskonalenie sprawności manualnej
- dokładność wykonania zagięć papieru
- umiejętność konstruowania form przestrzennych i wypukłych

Przebieg zajęć:

W technice tej model origami wykonany jest z kilku poskładanych sześciokątów i ośmiokątów foremnym. Docelowa forma origami powstaje po zestawieniu w/w elementów poskładanych w zwartą, jednolitą kompozycję.

Forma pracy: indywidualna

Materiały:

- ✓ kolorowy papier ksero
- ✓ nożyczki
- ✓ klej
- ✓ szablony

Czas trwania: ok. 2 godz.

-

Bibliografia:

Dorota Dziamska, Edukacja przez ruch. Kropki, kreski, owale, wiązki, 2005

Dorota Dziamska, Edukacja przez ruch. Fale, spirale, jodełki, zygzaki, 2005

Dorota Dziamska, Edukacja przez ruch. Zabawy z papierowym wachlarzem, 2008

Dorota Dziamska. J.K. Tiereszko, wykorzystanie edukacyjnych walorów sztuki origami w rozwojowych doświadczeniach przedszkolaka, Polskie Centrum Orgiami

Mariola Jąder, Techniki plastyczne rozwijające wyobraźnię, Kraków 2007

Pakiet Edukacyjny: Dostępne Muzeum, Muzeum Regionalne w Stalowej Woli 2007

<http://www.origami.org.pl>

Materiały niepublikowane:

Edyta Lisek-Lubaś, Programy warsztatów plastycznych: 2007-2011

